

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова

Д. В. БАРАНЕНКО

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

Методичні вказівки
до написання та оформлення
контрольних робіт і рефератів

Рекомендовано Методичною радою НУК

ВИДАВНИЦТВО
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
ІМ. АДМІРАЛА МАКАРОВА

2025

УДК 343.2/.7(477)(076)
Б24

Автор Д. В. Бараненко, д-р юрид. наук, проф., зав. кафедри теорії та історії держави і права НУК імені адмірала Макарова

Рецензент О. Ю. Дубинський, д-р юрид. наук, проф. кафедри морського та господарського права НУК імені адмірала Макарова, проф., заслужений працівник освіти

Рекомендовано Методичною радою НУК

Бараненко Д. В.

Б24 Кримінальне право України : методичні вказівки до написання та оформлення контрольних робіт і рефератів / Д. В. Бараненко. – Миколаїв : НУК, 2025. – 56 с.

Вміщено методичні вказівки до написання та оформлення контрольних робіт і рефератів з навчальної дисципліни «Кримінальне право України», які включають у себе список завдань для виконання контрольних робіт та тематику рефератів, що охоплюють основні теми даного курсу і дозволяють студентам глибоко засвоїти матеріал дисципліни.

Призначено для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 081 «Право».

УДК 343.2/.7(477)(076)

© Д. В. Бараненко, 2025
© Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова, 2025

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. Вибір теми контрольної роботи та реферату.....	7
2. Підготовка до написання контрольної роботи та реферату.....	9
3. Вимоги до оформлення контрольної роботи та реферату.....	11
4. Захист контрольної роботи та реферату.....	18
КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО (ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА)	
IV СЕМЕСТР.....	19
5. Завдання для контрольної роботи.....	19
6. Теми рефератів.....	25
7. Список рекомендованої літератури.....	29
КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО (ОСОБЛИВА ЧАСТИНА)	
V СЕМЕСТР.....	36
8. Завдання для контрольної роботи.....	36
9. Теми рефератів.....	43
10. Список рекомендованої літератури.....	48

ВСТУП

Самостійна робота здобувача вищої освіти є основним засобом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час. Самостійна робота включає в себе: опрацювання навчального матеріалу, підготовку до лекцій та інших видів навчальних занять, виконання індивідуальних завдань, підготовку кваліфікаційної роботи тощо.

Навчальний час, відведений на самостійну роботу здобувача вищої освіти за окремими навчальними дисциплінами, регламентується навчальним та робочим навчальним планом.

Зміст самостійної роботи здобувача вищої освіти з конкретного кредитного модуля визначається робочою програмою, методичними матеріалами, завданнями та вказівками науково-педагогічного працівника.

Самостійна робота забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених робочою програмою: підручниками та навчальними посібниками, конспектами (курсами, текстами) лекцій, практикумами, збірниками задач, завдань, комплектами індивідуальних семестрових завдань, навчально-методичними комплексами, методичними рекомендаціями (вказівками) до самостійної роботи, виконання окремих завдань та ін. Ці навчально-методичні матеріали повинні передбачати можливість проведення самоконтролю з боку особи, яка навчається.

Для самостійної роботи студенту також рекомендується відповідна наукова та професійна монографічна

й періодична література. Самостійна робота здобувача вищої освіти із засвоєння навчального матеріалу може проходити в бібліотеці, навчальних аудиторіях, лабораторіях, комп'ютерних класах, а також у домашніх умовах.

Для забезпечення належних умов самостійної роботи студентів (за потреби) кафедра складає відповідний графік, що гарантує необхідну ритмічність, а також можливість індивідуального доступу до необхідних дидактичних і технічних засобів загального користування. Графік доводиться до відома здобувачів вищої освіти на початку навчального семестру.

Індивідуальні завдання з кредитних модулів (реферати та контрольні роботи, що виконуються під час самостійної роботи, та ін.) сприяють більш поглибленому вивченню здобувачем вищої освіти теоретичного матеріалу, формуванню вмінь використання знань для вирішення відповідних практичних завдань. Конкретні види індивідуальних завдань визначаються робочим навчальним планом.

Терміни видачі, виконання і захисту індивідуальних завдань визначаються графіком, що розробляється випускаючою кафедрою на кожний семестр. Індивідуальні завдання виконуються самостійно із забезпеченням необхідних консультацій з окремих питань з боку науково-педагогічного працівника. Одержані особою, що навчається, оцінки, згідно з прийнятими критеріями, за індивідуальне завдання враховуються в рейтингу результатів її навчання. Наявність позитивних оцінок, отриманих за індивідуальні завдання, є необхідною умовою допуску здобувача вищої освіти до семестрового контролю.

Контрольні роботи, що виконуються під час самостійної роботи, – це індивідуальні завдання, які передбачають самостійне виконання здобувачем вищої освіти певної

практичної роботи на основі засвоєного теоретичного матеріалу. Контрольні роботи можуть передбачати певний ілюстративний матеріал.

Реферати, аналітичні огляди, переклади та інші – це індивідуальні завдання, які сприяють поглибленню і розширенню теоретичних знань здобувачів вищої освіти з окремих тем навчальної дисципліни, розвивають досвід самостійної роботи з навчальною та науковою літературою.

Головна мета контрольних робіт та рефератів – навчитися самостійно працювати з нормативними джерелами (документами), науковою літературою, монографіями, набуття вмінь проводити порівняльний аналіз нормативних документів, висловлювати свою точку зору логічно й послідовно та робити науково обґрунтовані висновки.

1. ВИБІР ТЕМИ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ ТА РЕФЕРАТУ

Тематика контрольних робіт та рефератів розробляється викладачем навчальної дисципліни.

Контрольна робота містить три завдання: два теоретичні питання і задачу.

Кожне завдання контрольної роботи оцінюється, виходячи з максимальної оцінки – 10 балів. Належним чином виконана робота оцінюється у 30 балів.

ВАРІАНТ контрольної роботи студент обирає за останньою цифрою залікової книжки.

Наприклад:

0 – 10-й варіант;

2 – 2-й;

3 – 3-й;

1 – 1-й і т. д.

Під час формування списку тем ураховуються завдання відповідних навчальних дисциплін та практичні потреби юридичної практики. Назва теми має бути лаконічною, адекватно відповідати суті проблеми, на дослідження якої спрямовується контрольна робота.

Перелік тем оновлюється кожного навчального року (за потреби) на початку першого семестру. Вільний вибір тем студентами забезпечується у разі, якщо викладач не розподіляє тематику між студентами самостійно. Дублювання тем не допускається.

У разі самостійного вибору студентом теми йому доцільно врахувати такі фактори:

- власний рівень фахової та методичної підготовки, свою наукову зацікавленість;
- можливість подальшої наукової розробки обраної теми, наприклад, під час написання курсової чи магістерської роботи;
- наявність необхідної об'єктивної джерельної бази, стан наукової розробки відповідної проблеми;
- можливість використання результатів дослідження теми в майбутній професійній діяльності.

Студент може звернутися за допомогою в обранні теми до викладача відповідної дисципліни, який має надати йому вичерпну консультацію з цього питання.

2. ПІДГОТОВКА ДО НАПИСАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ ТА РЕФЕРАТУ

Після обрання теми роботи студент розпочинає підготовку до її написання. На цьому етапі здійснюється пошук та опрацювання необхідних джерел. Джерелами можуть бути:

1) нормативно-правові акти – Конституція України, кодекси, закони, акти Президента України та органів виконавчої влади, рішення Конституційного Суду України, у яких дається тлумачення актів чинного законодавства, нормативні акти органів місцевого самоврядування, міжнародні договори, нормативно-правові акти зарубіжних держав;

2) матеріали юридичної практики, правозастосувальні акти органів державної влади та органів місцевого самоврядування, рішення за результатами розгляду конкретних судових справ (рішення, постанови, ухвали, прийняті в конкретних справах) та узагальнення судової практики;

3) локальні нормативні акти – статутні документи державних та недержавних організацій, колективні договори, правила внутрішнього розпорядку в організації тощо;

4) навчальні джерела – підручники, курси лекцій та навчальні посібники;

5) наукові джерела – монографії, наукові статті, науково-практичні коментарі, матеріали наукових конференцій, дисертації та автореферати дисертацій;

6) інша література (довідники, словники тощо).

Аналіз і критична оцінка літературних джерел, що використані в роботі, вимагає посилання на них.

Так коли в роботі передається зміст певних положень документа, наукової роботи авторів своїми словами, то в тексті контрольної роботи (реферату) робиться посилання на них. Для цього в кінці наведеного положення ставиться значок посилання на список використаних джерел, що надається після основного тексту роботи. Значок посилання складається з номера джерела у списку та номера сторінки (сторінок) використаного джерела або статті (статей) використаного нормативно-правового акта.

Наприклад: [10, с. 7–8]; [4, ст. 10–13, 21, 30].

Якщо виникає потреба дослівно навести норму (статтю) закону чи фрагмент (частину) тексту підручника, наукової роботи, то в цьому разі така частина тексту (цитата) береться в лапки і виписується дослівно, а посилання на джерело робиться так само, як і в першому випадку.

Робити посилання на використані джерела на берегах своєї роботи неприпустимо. Не дозволяється вживати незагальноприйняті аббревіатури (скорочення слів).

3. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ ТА РЕФЕРАТУ

Загальні технічні вимоги до оформлення роботи:

1. Текстовий редактор – MS Word 2003 і вище.
2. Шрифт основного тексту – Times New Roman.
3. Розмір шрифту (кегель) – 14; вирівнювання основного тексту – за шириною.

4. Щільність тексту роботи повинна бути однаковою.

Вписувати в текст роботи окремі іншомовні слова, формули, умовні знаки можна чорнилом, тушшю, пастою тільки чорного кольору, до того ж щільність вписаного тексту повинна бути наближеною до щільності основного тексту. Бажано подавати роботу без технічних помилок. Однак якщо помилки, описки і графічні неточності виявлені після друку роботи, їх можна виправляти підчищенням або зафарбуванням білою фарбою і нанесенням на тому ж місці або між рядками виправленого тексту (фрагмента малюнка) рукописно або друкарським способом. Допускається наявність не більше двох виправлень на одній сторінці.

5. Відстань між рядками – 1,5 інтервали.

6. Поля: зверху – 2 см; знизу – 2 см; ліворуч – 3 см; праворуч – 1 см.

7. Нумерація сторінок – наскрізна: перша сторінка – титульна, друга – зміст тощо. Номер сторінки проставляється арабськими цифрами у правому верхньому кутку. На титульному аркуші, анотації номер сторінки не ставиться. Якщо

у роботі містяться додатки (таблиці, схеми тощо), їх необхідно нумерувати саме як додатки з посиланням на них в тексті. Першою сторінкою роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок.

Назви структурних частин роботи у плані друкуються від межі лівого берегу великими літерами звичайним жирним шрифтом – ВСТУП, РОЗДІЛ, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ.

Загальний обсяг реферату має становити біля 10-ти сторінок.

Загальний обсяг контрольної роботи має становити біля 15-ти сторінок.

Титульний аркуш повинен містити назву навчального закладу, тему роботи, факультет, курс, групу, прізвище, ім'я та по батькові студента, науковий ступінь, вчене звання, посаду, прізвище та ініціали викладача, який керує виконанням роботи. Структура роботи:

- Титульний аркуш.
- Зміст (план).
- Вступ (до 0,5 сторінки).
- Основна частина – містить окремі підрозділи щодо теорії, практики, власного ставлення.
- Висновки (власні висновки та пропозиції).
- Список використаних джерел (по тексту обов'язково на них посилатися).

Список використаних джерел та посилання мають бути оформлені відповідно до ДСТУ_8302-2015. БІБЛІОГРАФІЧНЕ ПОСИЛАННЯ.

Під час використання будь-яких матеріалів у роботі, у тому числі і з джерел літератури мережі «Інтернет», слід правильно оформляти посилання та цитування. Привласнення авторства на чужий твір науки, літератури, мистецтва

або на чуже відкриття, винахід чи раціоналізаторську пропозицію, а також використання у своїх працях чужого твору без посилання на автора вважається плагіатом та суперечить відповідним нормам Цивільного кодексу України, а також Законам України «Про авторське право і суміжні права», «Про кінематографію», «Про телебачення і радіомовлення», «Про видавничу справу», «Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів та фонограм» тощо, які охороняють особисті немайнові та майнові права суб'єктів авторського права і суміжних прав.

Такі посилання дають змогу відшукати документи й перевірити достовірність відомостей про цитування документа, дають необхідну інформацію щодо нього, допомагають з'ясувати його зміст, мову тексту, обсяг. Посилатися слід на останні видання публікацій. На більш ранні видання можна посилатися лише в тих випадках, коли в них наявний матеріал, який не включено до останнього видання. Якщо використовуються відомості, матеріали з монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, тоді в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, формул з джерела, на яке дано посилання в роботі. Посилання в тексті роботи на джерела слід зазначати порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад, «...у працях [1–7]...».

Посилання на джерела робляться згідно з їх порядковим номером у списку використаних джерел у квадратних дужках. Наприклад, у тексті наводиться: ...Кравченко В. В. зазначає, що «з огляду на політичну структурованість парламенту постає проблема відповідності принципу вільного мандата вимогам фракційної дисципліни...» [25, с. 317], де 25 – це номер джерела у списку використаних джерел,

а 317 – сторінка праці, з якої використана цитата. Відповідний опис у списку джерел оформлюється наступним чином:

25. Кравченко В. В. Конституційне право України : навч. посіб. 6-те вид., випр. та доп. Київ : Атіка, 2007. 668 с.

Посилання може носити і непрямий характер. Наприклад, по тексту: ...в літературі зазначається, що український народ є пріоритетним суб'єктом конституційно-правових відносин [4, с. 78].

Якщо посилання здійснюється в цілому на джерело, або групу джерел, то в дужках зазначаються лише номери посилань. Наприклад, Тодика Ю. М., Тодика О. Ю., Рабінович П. М. стверджують про...[13; 87; 86].

Коли необхідно послатись на конкретні сторінки декількох джерел, то слід зазначити і номери джерел у списку, і номери сторінок у джерелах, розділяючи між собою різні джерела крапкою з комою.

Наприклад, і Батанов О. В., і Кравченко В. В. вказували на [45, с. 86; 67, с. 27]

Якщо в тексті роботи необхідно зробити посилання на складову частину або на конкретні сторінки відповідного джерела, можна наводити посилання у виносках, до того ж номер посилання має відповідати його бібліографічному опису за переліком посилань.

Для підтвердження власних аргументів посиланням на авторитетне джерело або для критичного аналізу того чи іншого друкованого твору слід наводити цитати. Науковий етикет вимагає точно відтворювати цитований текст, бо найменше скорочення наведеного витягу може спотворити зміст, закладений автором. Загальні вимоги до цитування такі:

а) текст цитати починається і закінчується лапками та наводиться в тій граматичній формі, у якій він поданий

у джерелі, із збереженням особливостей авторського написання. Наукові терміни, запропоновані іншими авторами, не виділяються лапками, за винятком тих, що викликали загальну полеміку. У цих випадках використовується вираз «так званий»;

б) цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців під час цитування допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками. Вони ставляться в будь-якому місці цитати (на початку, у середині, на кінці). Якщо перед випущеним текстом або за ним стояв розділовий знак, то він не зберігається;

в) кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело;

г) під час непрямого цитування (переказі, викладі думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути гранично точним у викладенні думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів, і давати відповідні посилання на джерело;

д) якщо необхідно виявити ставлення автора до окремих слів або думок з цитованого тексту, то після них у круглих дужках ставлять знак оклику або знак питання;

е) якщо студент, наводячи цитату, виділяє в ній деякі слова, робиться спеціальне застереження, тобто після тексту, який пояснює виділення, ставиться крапка, потім дефіс і вказуються ініціали автора, а весь текст застереження вміщується у круглі дужки.

Під час цитування слід дотримуватися як зазначених правил, так і міри з тим, щоб не перевантажувати роботу об'ємними витягами з наукових джерел.

Список використаних джерел оформлюється згідно з ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація.

Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання». Зразки оформлення дивись в академічній системі Moodle: <http://moodle.socosvita.kiev.ua>.

Рекомендується включення до списку використаних джерел робити у порядку появи посилань у тексті роботи.

Інформація про видання (монографії, підручники, довідники тощо) має включати в себе: прізвище та ініціали автора, назву книги, місце видання, видавництво і рік видання, обсяг у сторінках. Ці дані друкуються у виданнях.

Прізвище автора подається в називному відмінку. Якщо є два, три чи чотири автори, то їх прізвища з ініціалами подають у тій послідовності, у якій вони надруковані у книзі; перед прізвищем наступного автора ставлять кому. У разі наявності більше чотирьох авторів, указують прізвища з ініціалами тільки перших трьох, а далі пишуть слова «та інші». Назву місця видання необхідно подати повністю в називному відмінку. Дані про статтю із періодичного видання мають указувати: прізвище та ініціали автора, заголовок статті, назву видання (журналу), назву серії (якщо така є), рік випуску, номер видання (журналу), сторінки, на яких розміщена стаття. Заголовок статті подається в тому вигляді, як указано в періодичному виданні. Назву серії пишуть після скороченого слова «сер». Номери сторінок, на яких розміщена стаття, розділяють рискою, наприклад, С. 32–39.

Під час використання інформації з мережі «Інтернет» слід пам'ятати про правильність оформлення відповідних джерел. Зокрема, це доцільно робити з включенням таких елементів бібліографічного опису: автор(и) електронного документа; назва документа; дата публікації версії документа; тип документа у квадратних дужках; URL – уніфікований локатор ресурсу (повна електронна адреса ресурсу); дата перегляду документа; інші дані (за потреби).

Якщо опрацьовуються нормативно-правові акти, то обов'язковим є посилання на джерело офіційного опублікування. Лише у крайніх випадках допускається посилання на Інтернет-сайт (щодо окремих міжнародних договорів, текст яких офіційно не публікувався в українських друкованих виданнях; акти, прийняті за часів Радянського Союзу тощо) з дотриманням вимог щодо оформлення таких посилань.

Допускаються інші способи складання бібліографічних списків, наприклад, спочатку вказуються використані нормативно-правові акти в порядку ієрархії (Конституція України – включається до списку обов'язково, закони України, акти Президента України, акти Кабінету Міністрів України, акти міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, локальні нормативні акти), далі окремо зазначається наукова література в алфавітному порядку згідно з вимогами держаного стандарту, спочатку кирилицею, потім – латиницею. Нумерація джерел у разі поділу списку на нормативні та доктринальні є наскрізною, а не автономною.

Можливий варіант складання бібліографічного списку і в алфавітному порядку без поділу на нормативні та наукові джерела.

Склад та кількість використаних джерел мають бути достатніми для належного розкриття теми контрольної роботи (рекомендується не менше десяти) та реферату (рекомендується не менше п'яти).

4. ЗАХИСТ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ ТА РЕФЕРАТУ

Виконана робота підлягає перевірці для визначення повноти розкриття теми, ступеня досягнення мети і завдань, повноти використання нормативних, навчальних та наукових джерел, ступеня самостійності автора відносно використаної літератури, дотримання вимог щодо оформлення робіт та своєчасність виконання.

Реферат чи контрольна робота захищається у співбесіді з викладачем.

У випадку, коли студент отримав оцінку «незадовільно», йому надається тижневий термін для доопрацювання роботи.

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО (ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА)

IV семестр

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

ВАРІАНТ № 1

1. Поняття джерела кримінального права: загальна характеристика окремих джерел кримінального права України.

2. Підстави кримінальної відповідальності та форми її реалізації.

3. Задача.

Громадянин України Щербинський, який постійно проживав у Харкові, гостював у родичів у Кракові, де в ресторані заподіяв громадянину Польщі умисне тяжке тілесне ушкодження. У Польщі він затриманий не був і повернувся додому.

Щербинський був громадянином Молдови і вчинив у Кракові умисне вбивство, після чого повернувся до Харкова.

Ознайомтеся зі статтями 121, 115 КК.

Як має вирішуватися питання про відповідальність Щербинського?

ВАРІАНТ № 2

1. Чинність закону про кримінальну відповідальність у часі та просторі.

2. Стадії вчинення кримінального правопорушення.

3. Задача.

Верещак 03 липня проходив з друзями біля будинку Леонової, яка з незрозумілих причин нацькувала на нього свою собаку, яка вкусила Верещака та розірвала йому джинси. На тому ж самому місці 27 липня Верещак знову зіштовхнувся із Леоною, яка вчергове нацькувала на групу молодих хлопців свою собаку. На цей раз Верещак виламав палицю із сусіднього паркану та став захищатися. У цей момент до нього підбігла Леонова, яка намагалася вирвати палицю. Під час штовханини Верещак декілька разів ударив Леонову палицею, наслідком чого став тривалий розлад здоров'я Леонової. Суд засудив Леонову за нанесення легкого тілесного ушкодження Верещаку, а Верещака – за завдання Леоновій умисного середньої тяжкості тілесного ушкодження за ч. 1. ст. 122 КК України.

У вирокі суд указав, що Верещак учинив кримінальне правопорушення у стані сильного душевного хвилювання, викликаного протизаконними діями Леонової. Вважаючи дії Верещака незлочинними, його захисник подав на вирок апеляцію.

Ознайомтеся зі статтями 122, 123, 124 КК.

Яке рішення має приймати апеляційна інстанція?

ВАРІАНТ № 3

1. Склад кримінального правопорушення: поняття, функції та значення.

2. Співучасть у кримінальному правопорушенні: поняття, суб'єктивні та об'єктивні ознаки.

3. Задача.

Під час спільного вживання спиртних напоїв посварилися Ларкін, Максимов і Цись на квартирі останнього. Цись завдав ударів Ларкіну порожньою пляшкою по руках, а Максимову – по голові. Максимов і Ларкін не стерпіли такої поведінки і у відповідь почали бити Цися ногами,

руками, стільцем, унаслідок чого заподіяли йому числені ушкодження внутрішніх органів, переломали пару ребер, які за висновком судово-медичної експертизи було визнано тяжкими тілесними ушкодженнями. Після того як Ларкін і Максимов побили Цися, вони удвох допили спиртні напої та розійшлися по домівках. Цись же від отриманих травм, не приходячи до тями, помер.

Визначте вид складу кримінального правопорушення в діях Ларкіна і Максимова.

ВАРІАНТ № 4

1. Кримінальна відповідальність як вид юридичної відповідальності.

2. Рецидив кримінальних правопорушень.

3. Задача.

Родіонов, узнавши, що дружина зраджує йому із Нагорним, вирішив помститися. Він пригостив їх м'ясним блюдом, у якому було заражене м'ясо бактеріями «сибірки». Від вживання зараженого м'яса Нагорний помер, а життя дружини Родіонова було врятоване наданням їй кваліфікованої медичної допомоги.

Ознайомтеся зі статтями 115 і 130 КК.

До якої ознаки складу кримінального правопорушення відноситься використання бактерій особливо небезпечних інфекційних хвороб?

Якою має бути кримінально-правова оцінка дій Родіонова?

ВАРІАНТ № 5

1. Суб'єктивна сторона кримінального правопорушення.

2. Принципи призначення покарання за кримінальне правопорушення.

3. Задача.

Перебуваючи у стані алкогольного сп'яніння, тракторист Петров посадив до кабіни свого трактора знайомого товариша Новикова, який також був у нетверезому стані. Під час руху трактора Новикову терміново захотілося вийти і він попросив зупинити трактор. Не дочекавшись повної зупинки, Новиков на ходу відкрив двері трактора і вистрибнув, ударившись об землю, унаслідок чого він зазнав травм, а саме, стався розрив селезінки та інші ушкодження, що спричинило настання смерті.

Чи є в діях Петрова ознаки складу кримінального правопорушення, передбаченого ст. 286 КК України?

ВАРІАНТ № 6

1. Об'єкт кримінального правопорушення.
2. Обставини, які пом'якшують чи обтяжують покарання.
3. Задача.

Півторака познайомився на залізничному вокзалі з Дудкою, який повертався додому із місць позбавлення волі. Вони разом на спільні гроші розпили пляшку горілки, але цього виявилось мало, і вони почали міркувати, як би ще роздобути грошей для продовження святкування. Вони знайшли овочевий магазин у малолюдному місці, і Дудка вчинив грабіж у великих розмірах. Частину грошей він віддав новому товаришу Півтораку.

Дудку засуджено за грабіж чужого майна, учинений повторно, а Півторака – за пособництво у даному кримінальному правопорушенні.

Чи правильно суд дав оцінку дій Півторака?

ВАРІАНТ № 7

1. Об'єктивна сторона кримінального правопорушення.
2. Звільнення від покарання та його відбування.
3. Задача.

Під час сварки громадянин Безвусий ударив свою невістку. Вона впала і вдарилася головою об бетонну опору. Унаслідок чого було спричинено тяжке тілесне ушкодження, від якого невістка померла в лікарні. Безвусого засуджено за умисне тяжке тілесне ушкодження, що призвело до смерті потерпілого. Засуджений не погодився з рішенням суду, оскільки не мав умислу ні на вбивство невістки, ні на несення їй тяжкого тілесного ушкодження. На підтвердження своїх слів він посилався на висновок судово-медичної експертизи, згідно з яким, безпосередньо сам удар заподіяв ушкодження, які за життя належали б до легких тілесних ушкоджень без розладу здоров'я.

Ознайомтеся зі статтями 119, 121, 125 КК України.

Як має бути вирішена справа апеляційною інстанцією?

ВАРІАНТ № 8

1. Принципи кримінального права.
2. Кримінальне покарання: поняття, ознаки, мета.
3. Задача.

Двоє молодих спортсменів Гусейнов і Яцина тривалий час займалися карате. Щоб продемонструвати своє вміння, вони неодноразово провокували бійки в ресторанах і кафе. Одного разу вони зупинили Баняка та Дорошина, які перебували в нетверезому стані, і почали їх ображати. У відповідь Дорошин замахнувся на Яцину рукою, намагаючись його вдарити. Гусейнов, який стояв поруч, застосував прийом карате. Унаслідок одержаного удару в сонячне сплетіння Дорошин помер на місці.

Ознайомтеся зі ст. 36 КК та коментарем до неї.

Як кваліфікувати дії Гусейнова та Яцини?

ВАРІАНТ № 9

1. Кримінальне правопорушення: поняття, ознаки, види.
2. Звільнення від кримінальної відповідальності.
3. Задача.

Семенов наладнав у себе вдома майстерню з ремонту побутової техніки, де надавав послуги клієнтами за договірною ціною. З часом він розширив свій бізнес, став установлювати неліцензійне програмне забезпечення, продавати записані диски з відеоіграми, які завантажував з інтернету.

Чи є дії Семенова кримінально караними?

ВАРІАНТ № 10

1. Суб'єкт кримінального правопорушення.
2. Система і види покарань.
3. Задача.

Троє молодиків на підпитку заманили неповнолітню Степаненко в сад біля місцевого будинку відпочинку і, незважаючи на опір, розподілили черговість і насильно вступали з дівчиною у статевий контакт. Двоє молодиків встигли це зробити, а третій – ні, оскільки весь цей час тримав Степаненко за руки і закривав їй рота. Кримінальне правопорушення було припинено співробітниками поліції, які патрулювали поруч. Один із молодиків під час полового акту заразив Степаненко гонореєю. Він знав, що є хворим. Сам він заразився раніше під час згвалтування іншої дівчини.

Зробіть юридичний аналіз кримінального правопорушення.

6. ТЕМИ РЕФЕРАТИВ

1. Принципи кримінального права.
2. Кримінальне право і суміжні галузі права.
3. Основні сучасні тенденції розвитку кримінально-правової науки.
4. Правові наслідки засудження особи за межами України.
5. Тлумачення закону про кримінальну відповідальність.
6. Криміналізація і декриміналізація суспільно небезпечних діянь.
7. Місце кримінального правопорушення в системі правопорушень.
8. Кримінальний проступок та злочин, їх співвідношення.
9. Кримінальна відповідальність як вид юридичної відповідальності: поняття й ознаки.
10. Підстава кримінальної відповідальності та форми її реалізації.
11. Кримінальна відповідальність у країнах ЄС.
12. Поняття та значення складу кримінального правопорушення.
13. Характеристика видів складу кримінального правопорушення.
14. Характеристика елементів та ознак складу кримінального правопорушення.
15. Поняття об'єкта кримінального правопорушення та його ознаки.

16. Предмет кримінального правопорушення.
17. Характеристика видів об'єктів кримінальних правопорушень.
18. Поняття, ознаки та значення об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення.
19. Характеристика обов'язкових ознак об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення.
20. Факультативні ознаки об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення та їх значення для кримінальної відповідальності.
21. Поняття та ознаки суб'єкта кримінального правопорушення.
22. Поняття неосудності та її критерії.
23. Спеціальний суб'єкт кримінального правопорушення та його види.
24. Поняття та основний зміст вини.
25. Помилка та її вплив на кримінальну відповідальність.
26. Невинувате заподіяння шкоди (випадок, казус).
27. Спеціальні питання відповідальності за співучасть у кримінальному правопорушенні.
28. Причетність до кримінального правопорушення: поняття, види, ознаки, відмежування причетності від співучасті.
29. Стадії вчинення кримінального правопорушення за КК України: поняття і види.
30. Поняття співучасті у кримінальному правопорушенні.
31. Підстави та межі відповідальності співучасників.
32. Фізичний або психічний примус: поняття, ознаки та значення для вирішення питання про кримінальну відповідальність.
33. Крайня необхідність: поняття, підстава, ознаки правомірності і правові наслідки.

34. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності.

35. Поняття та види обставин, що виключають кримінальну протиправність.

36. Поняття необхідної оборони та умови її правомірності. Відмінність необхідної оборони від крайньої необхідності.

37. Звільнення від кримінальної відповідальності як окремий інститут кримінального права: юридична природа та основний кримінально-правовий зміст.

38. Правові підстави та порядок звільнення від кримінальної відповідальності за законодавством України.

39. Особливості окремих різновидів звільнення від кримінальної відповідальності.

40. Значення Конституції України для визначення соціальної природи покарання і його поняття.

41. Особливості порядку (правил) призначення основних і додаткових покарань, правові наслідки ухилення від покарання.

42. Испитовий строк у разі звільнення від покарання з випробуванням.

43. Порядок призначення додаткових покарань за сукупністю кримінальних правопорушень.

44. Призначення покарання за сукупністю кримінальних правопорушень.

45. Звільнення від покарання та його відбування як окремий інститут кримінального права.

46. Особливості звільнення від покарання та його відбування на підставі закону України про амністію та акта про помилування.

47. Поняття, юридична природа та часові межі судимості за кримінальним правом України.

- 48. Погашення судимості: кримінально-правовий зміст.
- 49. Категорії засуджених осіб, які визнаються такими, що не мають судимості.
- 50. Поняття примусових заходів медичного характеру, їх юридична природа.
- 51. Особливості звільнення від кримінальної відповідальності неповнолітніх.
- 52. Особливості звільнення неповнолітніх від покарання та його відбування.
- 53. Примусові заходи виховного характеру, що застосовуються до неповнолітніх.

7. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО (ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА)

IV семестр

Нормативно-правові акти

1. Конституція України. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. 141 с.

2. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2341-14>.

3. Закон України про приєднання України до Другого Факультативного протоколу до Міжнародного пакту про громадянські й політичні права, що стосуються скасування смертної кари: прийнятий 16 березня 2007 року № 756-V. *Офіційний вісник України*. 2007. № 24. Ст. 974.

4. Закон України про ратифікацію протоколу № 13 до Конвенції про захист прав та основних свобод людини, який стосується скасування смертної кари за будь-яких обставин: прийнятий 28 листопада 2002 року. *Офіційний вісник України*. 2002. № 51. Ст. 2227.

5. Збірник Постанов Пленуму Верховного Суду України в кримінальних справах / упоряд. В. В. Рожнова, А. С. Сизоненко, Л. Д. Удалова. Київ : Паливода А. В., 2011. 482 с.

6. Правила судово-медичного визначення ступеня тяжкості тілесних ушкоджень. Затверджені наказом МОЗ від 17 січня 1995 року. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0255-95>.

7. Правила проведення судово-медичних експертиз (обстежень) з приводу статевих станів у бюро судово-медичної експертизи. Затверджені наказом МОЗ від 11 січня 1995 року. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0252-95>.

8. Постанова ПБСУ «Про судову практику у справах про необхідну оборону» від 26.04.2002 р. № 1. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v0001700-02>.

9. Постанова ПБСУ «Про практику застосування судами України законодавства про звільнення особи від кримінальної відповідальності» від 23.12.2005 р. № 12. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v0012700-05>.

10. Постанова ПБСУ «Про практику розгляду судами кримінальних справ про кримінальне правопорушення, вчинені стійкими кримінальними злочинними об'єднаннями» від 23.12.2005 р. № 13. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v0013700-05>.

11. Постанова ПБСУ «Про практику застосування судами України законодавства у справах про кримінальне правопорушення неповнолітніх» від 16 квітня 2004 року № 5. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/va005700-04>.

12. Постанова ПБСУ «Про практику застосування судами України законодавства про погашення і зняття судимості» від 26 грудня 2003 року № 16. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0016700-03>.

13. Постанова ПБСУ «Про практику призначення судами кримінального покарання» від 24 жовтня 2003 року № 7. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0007700-03>.

14. Постанова ПБСУ «Про умовно-дострокове звільнення від відбування покарання і заміну невідбутої частини покарання більш м'яким» від 26 квітня 2002 року № 2. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0002700-02>.

15. Постанова ПВСУ від 4 червня 2010 року. «Про практику застосування судами кримінального законодавства про повторність, сукупність і рецидив кримінальних правопорушень та їх правові наслідки». *Вісник ВСУ*. 2010. № 7. С. 3–6.

Основна література

1. Кримінальне право України. Загальна частина : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Ю. В. Баулін та ін. ; за ред. проф. В. В. Сташиса, В. Я. Тація ; Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2010. 456 с.

2. Берзін П. С. Кримінальне право України. Загальна частина : підруч. : у 3 т. Київ : ВД «Дакор», 2019. Т. 1: Загальні засади. 562 с.

3. Правова доктрина України : у 5 томах. Кримінально-правові науки в Україні: стан, проблеми та шляхи розвитку / за заг. ред. В. Я. Тація, В. І. Борисова. Харків : Право, 2013. Т. 5. 1238 с.

4. Кримінальне право України. Загальна частина : підруч. / МВС України ; Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : Вид-во ХНУВС, 2011. 378 с.

5. Сопільник Л. І. Кримінальне право України. Загальна частина : навч. посіб. Львів : Львів. ун-т бізнесу та права, ГУ МВС України у Львів. обл., 2012. 463 с.

6. Стрельцов Є. Л. Кримінальне право України. Загальна частина : підруч. 4-те вид. перероб. та доп. Харків : Одиссей, 2009. 327 с.

7. Українське кримінальне право. Загальна частина : підруч. / П. С. Берзін та ін. ; за заг. ред. В. Навроцького. Київ : Юрінком Інтер, 2015. 711 с.

8. Фріс П. Л. Кримінальне право України. Загальна частина : підруч. МОН України. Київ : Атіка, 2009. 511 с.

9. Кримінальне право (Особлива частина) : підруч. / за ред. О. О. Дудорова, Є. О. Письменного. Київ : ВД «Дакор», 2013. 786 с.

10. Вереша Р. В. Кримінальне право України. Загальна частина : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. та доп. Київ : ЦУЛ, 2012. 319 с.

11. Грищук В. К. Кримінальне право України. Загальна частина : навч. посіб. Київ : Видавничий дім «Ін Юре», 2006. 568 с.

12. Кримінальне право України. Загальна частина : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / авт.-упоряд. П. В. Хряпінський. Суми : Університетська книга, 2009. 688 с.

Додаткова література

1. Бантишев О. Ф. Кримінальне право України у питаннях і відповідях : навч. посіб. Київ : Паливода А. В., 2009. 300 с.

2. Берзін П. С. Кримінальне правопорушення і наслідки: поняття, основні різновиди, кримінально-правове значення. Київ : ВД «Дакор», 2009. 733 с.

3. Брич Л. П. Розмежування складів кримінального правопорушення, спільною ознакою яких є суспільно небезпечні наслідки у вигляді шкоди здоров'ю людини. Львів, 2009. 59 с.

4. Грищук В. К. Поняття, предмет, методи, завдання, функції, система, джерела та принципи українського кримінального права : навч. посіб. Львів : ЛДУВС, 2009. 111 с.

5. Дадерко Л. Ф. Кримінальне право України. Загальна частина : навч.-практ. посіб. Відкритий міжнар. ун-т розв. людини «Україна». Київ : Ун-т «Україна», 2011. 120 с.

6. Джужа О. М. Кримінальне право України: курс тест. завдань : навч. посіб. / О. М. Джужа та ін. ; за заг. ред. В. В. Коваленка. Київ : КНТ, Самміт-книга, 2012. 367 с.

7. Кузнецов В. В., Савченко А. В. Кримінальне право України : посіб. для підготовки до іспитів. Київ : Паливода А. В., 2009. 304 с.

8. Джужа О. М. Проблеми потерпілого від кримінального правопорушення: (кримінологічний та психологічний аспекти) : навч. посіб. Київ, 1994. 51 с.

9. Діордіца І. В. Кримінальне право України : навч. посіб. МОН України. Київ : Вид. Ліпкан О. С., 2010. 285 с.

10. Дудоров О. О. Вибрані праці з кримінального права. Луганськ : РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2010. 952 с.

11. Іванов Ю. Ф. Кримінальне право України. Загальна частина : курс лекцій / за ред. О. П. Литвина. Київ, 2008. 191 с.

12. Кваліфікація кримінального правопорушення : навч. посіб. / за ред. О. О. Дудорова, Є. О. Письменського. Київ : Істина, 2010. 430 с.

13. Кононенко В. І. Не місце серед живих: факти і роздуми. Київ : Арт Економі, 2010. 735 с.

14. Коржанський М. Й. Кваліфікація кримінальних правопорушень : навч. посіб. 2-ге вид. Київ : Атіка, 2002. 640 с.

15. Коробка О. С. Кримінальне право України. Загальна частина : навч. посіб. Суми : Довкілля, 2008. 186 с.

16. Кримінальне право України: загальна частина : навч. посіб. / А. М. Бабенко та ін. ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. О. М. Бандурки. Харків : ХНУВС, 2011. 375 с.

17. Кузнецов В. В. Кримінальне право України: питання та задачі для підготовки до вступних, семестр. та держ. екзаменів : навч. посіб. / за заг. ред. О. М. Джужа. МОН України, МВС України, НАВС. Київ : Центр уч. літ., 2011. 392 с.

18. Кузьмін С. А. Спеціальні питання застосування кримінально-правових заходів протидії організованого кримінального правопорушення : наук.-практ. посіб. Київ, 2012. 84 с.

19. Литвиненко Т. А. Кримінальне право України в поняттях і термінах : слов.-довід. для ВНЗ. Харків : Форт, 2013. 108 с.
20. Малишев В. С. Кримінальне право України. Загальна частина (у схемах та таблицях) : навч. посіб. / укл. В. С. Малишев, В. М. Бесчастний, Є. С. Назимко ; МВС України ; Донецький юрид. ін.-т. Донецьк, 2012. 252 с.
21. Маляренко В. Т. Амністія та помилування в Україні : навч. посіб. Київ : Атіка, 2007. 699 с.
22. Митрофанов І. І. Кримінальне право України. Загальна частина : навч. посіб. Кременчук : ПП Щербатих О. В., 2009. 632 с.
23. Музика А. А. Покарання за незаконний обіг наркотичних засобів. Хмельницький, 2010. 255 с.
24. Музика А. А. Покарання та його застосування за кримінальне правопорушення проти здоров'я населення. Київ : Паливода А. В., 2012. 403 с.
25. Навроцький В. О. Основи кримінально-правової кваліфікації : навч. посіб. Київ : Юрінком Інтер, 2006. 704 с.
26. Омельчук О. М. Кримінальне право України. Загальна частина : навч. посіб. / за ред. О. М. Омельчука. МОН України. Київ : Правова єдність, 2010. 207 с.
27. Палюх Л. М. Примусові заходи виховного характеру: теорія і практика застосування : навч. посіб. МОН України. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2010. 113 с.
28. Попович В. М. Актуальні проблеми кримінального права : навч. посіб. / В. М. Попович та ін. Київ : Юрінком Інтер, 2009. 251 с.
29. Романов М. В. Звільнення від відбування покарання : навч. посіб. Харків : Право, 2012. 89 с.
30. Савченко А. В. Кримінальне право України : посіб. для підготов. до держ. екзаменів. Нац. акад. внутр. справ. Київ : Вид. О. С. Ліпкан, 2011. 182 с.

31. Хохлова І. В. Кримінальне право України. Загальна частина : навч. посіб. Макіївський економіко-гуманітарний ін-т. Київ ; Донецьк : Норд-Прес, 2009. 310 с.

32. Яценко С. С. Основні питання загальної частини кримінального права іноземних держав : навч. посіб. Київ : ВД «Дакор», 2013. 168 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua/>.

2. Офіційний сайт Верховного Суду України. URL: <http://www.scourt.gov.ua/>.

3. Офіційний сайт Офісу генерального Прокурора України. URL: <https://www.gp.gov.ua>.

4. Офіційний сайт Судової влади України. URL: <http://www.court.gov.ua/>.

5. Офіційний сайт Мін'юсту України. URL: <http://www.minjust.gov.ua/>.

6. Офіційний сайт Державної виконавчої служби України. URL: <http://dvs.gov.ua/>.

7. Офіційний сайт Конституційного суду України. URL: <http://www.ccu.gov.ua/>.

8. Вищий спеціалізований суд з розгляду цивільних та кримінальних справ. URL: <http://scourt.gov.ua>.

9. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua>.

10. Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.

11. Міністерство внутрішніх справ України. URL: <http://www.mvs.gov.ua>.

12. Правові позиції Верховного суду // База правових позицій Верховного суду. URL: <https://lpd.court.gov.ua/login>.

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО (ОСОБЛИВА ЧАСТИНА)

V семестр

8. ЗАВДАННЯ ДЛЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

ВАРІАНТ № 1

1. Поняття Особливої частини кримінального права України, її значення. Види кримінально-правових норм Особливої частини.

2. Поняття «кваліфікація кримінальних правопорушень». Види та етапи кваліфікації. Ознаки складу кримінального правопорушення та їх значення для кваліфікації.

3. Завдання.

Проаналізуйте вказані нижче постанови Пленуму Верховного Суду України. Яка позиція Верховного Суду України щодо подолання конкуренції кримінально-правових норм?

– Про практику застосування судами кримінального законодавства про повторність, сукупність і рецидив злочинів та їх правові наслідки: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 04.06.2010 р. № 7 / База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0007700-10#Text>.

– Про застосування судами законодавства про відповідальність за втягнення неповнолітніх у злочинну чи іншу антигромадську діяльність: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 27.02.2004 р. № 2 / База даних

«Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0002700-04#Text>.

ВАРІАНТ № 2

1. Загальна характеристика злочинів проти основ національної безпеки України. Поняття злочинів проти основ національної безпеки України. Класифікація злочинів, передбачених розділом I Особливої частини КК України.

2. Диверсія. Державна зрада. Спеціальні умови звільнення від кримінальної відповідальності за державну зраду. Колабораційна діяльність. Пособництво державі-агресору.

3. Задача.

Директор приватної компанії М. і керівник служби охорони цієї ж компанії Р. організували зі співробітників служби охорони озброєну групу, яка захопила адміністративну будівлю однієї з областей України та поставила вимогу змінити керівництво області. Кваліфікуйте дії М. і Р. Відповідь поясніть.

ВАРІАНТ № 3

1. Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи. Поняття вбивства. Безпосередній об'єкт вбивства.

2. Основний склад умисного вбивства. Ознаки вбивства. Кримінальні правопорушення проти здоров'я особи. Кримінальні правопорушення, що ставлять у небезпеку життя або здоров'я особи.

3. Задача.

Вихідного дня хлопці в гуртожитку в одній з кімнат грали в карти. Раптом Б., з метою налякати оточуючих, кинув на стіл склянку, яка розбилась і шматочок скла влучив в око Ш. Ушкоджене око в лікарні вимушені були видалити.

Кваліфікуйте дії В. Відповідь поясніть.

ВАРІАНТ № 4

1. Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти волі, честі та гідності особи.

2. Кримінальні правопорушення проти волі, честі та гідності особи, що пов'язані та не пов'язані з незаконним позбавленням волі.

3. Задача.

Громадянин Н. був позбавлений батьківських прав. Одного дня він пішов до школи, де навчався його семирічний син та силоміць забрав його із собою. Через три дні його та сина поліцейські розшукали в рідного брата Н. Однак Н. сказав брату, що йому дозволили забрати сина. Кваліфікуйте дії Н. Відповідь поясніть.

ВАРІАНТ № 5

1. Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості особи.

2. Насильницькі та ненасильницькі кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканості особи.

3. Задача.

Брати Володимир та Петро у мережі «Інтернет» познайомилися з сестрами-близнятами Ілоною та Валерією. Через декілька днів спілкування вони вирішили разом зустрітись і погуляти. Ввечері молоді люди поїхали до будинку Володимира, де продовжили спілкування. До зустрічі брати узгодили, кому з дівчат хто подобається. Коли дівчата були на підпитку, хлопці роздягнулися. Ілона та Валерія, зрозумівши наміри братів і не бажаючи вступати з ними у статевий зв'язок, пояснили, що хочуть уже їхати додому. Однак хлопці, будучи фізично сильнішими, подолали опір і здійснили статеві акти. Відбувалося це одночасно і в одній

з кімнат будинку. Дайте кримінально-правову кваліфікацію діянь осіб. Відповідь аргументуйте.

ВАРІАНТ № 6

1. Поняття і види кримінальних правопорушень проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина та їх загальна характеристика.

2. Кримінальні правопорушення проти інших особистих прав і свобод людини і громадянина. Кримінальні правопорушення проти сім'ї.

3. Задача.

Головний лікар міської лікарні мав бажання зробити у своєму кабінеті ремонт: поклеїти шпалери, замінити шафу та стіл тощо. Однак коштів для цього не вистачало і тоді головний лікар, погрожуючи, що звільниться, змусив працівників лікарні написати заяви, що вони добровільно перераховують по 15 % своєї зарплатні на проведення ремонту приміщень лікарні. Від написання заяв відмовилися 8 чоловік, заявивши, що вони дають усну згоду на таке відрахування. Унаслідок таких дій за рік на відповідному банківському рахунку опинилось більше 80 000 грн, які були використані на ремонт кабінету головного лікаря. Дайте кримінально-правову кваліфікацію діянь головного лікаря.

ВАРІАНТ № 7

1. Поняття, види та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти власності.

2. Заволодіння чужим майном шляхом його вилучення (крадіжка, грабіж, розбій, вимагання, шахрайство, привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем).

3. Задача.

До продавчині продовольчого магазину Софії звернувся її знайомий Орест з проханням допомогти продати 200 пляшок вина. За таку послугу він пообіцяв їй 25 % від його вартості. Софія нічого не запитувала та погодилась. Сума, яку вона отримала за продане вино, склала більше 50 000 грн. Після продажу вина та отримання коштів продавчиня з'ясувала, що це вино було вкрадено Орестом із залізничного вагону. Незважаючи на це, вона передала Оресту кошти за продаж вина і залишила собі 25 % з них відповідно до попередньої домовленості між ними.

Кваліфікуйте дії Софії та Ореста.

ВАРІАНТ № 8

1. Поняття, види та загальна характеристика кримінальних правопорушень у сфері господарської і пов'язаною з нею діяльності.

2. Кримінальні правопорушення проти системи обігу грошей, цінних паперів і деяких документів, а також фондового ринку.

3. Задача.

Пилип, директор ТОВ «Азалія», що здійснювало ведення реєстру іменних цінних паперів ЗАТ «Півонія», використовуючи свій робочий комп'ютер, провів операцію з коригування написання іменних акцій у кількості 1116 штук з особового рахунку ФОП «Сидорова» та зарахуванню їх на особовий рахунок емітента ЗАТ «Півонія», про що «Сидорова» не повідомив. Потерпілим по справі ФОП «Сидоров» було заявлено цивільний позов у рахунок відшкодування матеріального збитку на суму 300 500 грн та суму морального відшкодування в розмірі 2 000 000 грн. Дайте кримінально-правову кваліфікацію діянь Пилипа.

ВАРІАНТ № 9

1. Поняття, види кримінальних правопорушень проти громадської безпеки та їх загальна характеристика.

2. Кримінальні правопорушення, що сприяють створенню і діяльності організованих груп, кримінальних правопорушень організацій та озброєних банд.

3. Задача.

Працівники патрульної поліції Сергій та Олег, патрулюючи, побачили автомобіль Рено, у якого не горіла права фара ближнього світла. Для того, щоб попередити водія про несправність, вони зупинили транспортний засіб та почали наближатися до нього. Водій на ім'я Лук'ян не став чекати поліцейських і хотів вийти їм на зустріч. Лук'ян відкрив двері машини і в цей час на дорогу випала металева дубинка. Лук'ян був затриманий працівниками поліції та пояснив, що знайшов цю дубинку і забрав її для самозахисту. Дайте кримінально-правову характеристику даній ситуації.

ВАРІАНТ № 10

1. Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти безпеки руху та експлуатації транспорту.

2. Кримінальні правопорушення проти безпеки руху та експлуатації залізничного, водного чи повітряного транспорту, учинені працівниками транспорту та особами, які здійснюють їх ремонт.

3. Задача.

Мирон разом зі своїм другом Іллею їхали з м. Житомира в м. Перемишль (Польща) потягом «Інтерсіті» та у вагоні поїзда вживали спиртні напої. На зупинці у Рівно Мирон вийшов покурити та купити води, унаслідок чого запізнився на потяг, який перед ним рушив. Ілля побачив це і звернувся до провідника, щоб той негайно зупинив поїзд, погрожуючи,

що він пошкодить вагон і поїзд не пропустять через кордон. Коли провідник відмовився, Ілля зірвав стоп-кран і поїзд зупинився, ледь від'їхавши від перону. Дайте кримінально-правову кваліфікацію діянь Мирона та Іллі.

9. ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

1. Правові й наукові основи кваліфікації кримінальних правопорушень.
2. Склад кримінального правопорушення – правова модель кваліфікації кримінальних правопорушень.
3. Відображення положень Конституції України в Особливій частині КК України.
4. Посягання на територіальну цілісність і недоторканність України: склад злочину, кваліфікуючі ознаки.
5. Диверсія: поняття, склад злочину, відмежування від умисного знищення або пошкодження майна та терористичного акту.
6. Шпигунство: поняття, склад злочину, умови звільнення від кримінальної відповідальності за цей злочин, відмежування шпигунства від державної зради.
7. Вбивство: поняття та види.
8. Поняття, загальна характеристика і види кримінальних правопорушень проти здоров'я.
9. Порушення прав пацієнта: склад кримінального правопорушення.
10. Поняття, загальна характеристика і види (система) кримінальних правопорушень проти волі, честі й гідності особи.
11. Торгівля людьми: склад кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки, поняття «експлуатація людини» й «уразливий стан особи».

12. Незаконне поміщення в заклад з надання психіатричної допомоги: склад кримінального правопорушення, кваліфікуючі ознаки.

13. Поняття та кримінально-правова характеристика зґвалтування.

14. Розбещення неповнолітніх.

15. Характеристика ознак кримінальних правопорушень, що посягають на недоторканність приватного житла.

16. Особливості юридичних складів кримінальних правопорушень, що посягають на соціальні та культурні права громадян.

17. Характерні ознаки кримінальних правопорушень, що посягають на виборчі права громадян.

18. Загальна характеристика та види кримінальних правопорушень проти власності.

19. Кримінально-правова характеристика придбання, отримання чи збуту майна, одержаного незаконним шляхом.

20. Кримінально-правова характеристика обставин, що обтяжують різні форми розкрадання чужого майна.

21. Поняття, загальна характеристика та види кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності.

22. Критерії визначення розмірів отриманого доходу, заподіяної шкоди та інших наслідків у кримінальних правопорушеннях у сфері господарської діяльності.

23. Відмежування шахрайства з фінансовими ресурсами від кримінальних правопорушень проти власності.

24. Поняття, загальна характеристика та види кримінальних правопорушень проти довкілля.

25. Відмежування кримінальних правопорушень проти довкілля від кримінальних правопорушень проти власності.

26. Порушення правил охорони надр: аналіз юридичних складів кримінальних правопорушень.

27. Поняття, загальна характеристика та види кримінальних правопорушень проти громадської безпеки.

28. Кримінально-правова характеристика створення злочинної організації.

29. Кримінально-правова характеристика створення не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань.

30. Поняття, загальна характеристика та види кримінальних правопорушень проти безпеки виробництва.

31. Порушення вимог законодавства про охорону праці: аналіз юридичних складів.

32. Порушення правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпекою: аналіз юридичних складів.

33. Поняття, загальна характеристика та види кримінальних правопорушень проти безпеки руху та експлуатації транспорту.

34. Поняття і загальна характеристика злочинів проти громадського порядку.

35. Аналіз юридичного складу кримінального правопорушення (хуліганство).

36. Поняття і загальна характеристика кримінальних правопорушень проти моральності.

37. Загальна характеристика кримінальних правопорушень у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інших злочинів проти здоров'я населення.

38. Поняття наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів.

39. Загальна характеристика та види кримінальних правопорушень у сфері охорони державної таємниці, недоторканності державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації.

40. Відмінність розголошення державної таємниці від втрати документів, що містять державну таємницю, та інших кримінальних правопорушень.

41. Аналіз юридичного складу кримінального правопорушення (незаконне переправлення осіб через державний кордон України).

42. Загальна характеристика та види кримінальних правопорушень проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування.

43. Аналіз юридичного складу кримінального правопорушення (самоправство).

44. Загальна характеристика кримінальних правопорушень у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку.

45. Аналіз складу кримінального правопорушення (незаконне втручання в роботу електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку).

46. Поняття «службова особа».

47. Загальна характеристика кримінальних правопорушень, які посягають на нормальну службову діяльність в органах державної влади, місцевого самоврядування та в інших юридичних особах публічного права.

48. Загальна характеристика кримінальних правопорушень, які посягають на нормальну професійну діяльність, пов'язану з наданням публічних послуг.

49. Кримінально-правова характеристика притягнення завідомо невинного до кримінальної відповідальності.

50. Загальна характеристика та види кримінальних правопорушень проти правосуддя.

51. Аналіз юридичного складу кримінального правопорушення (порушення правил адміністративного нагляду).

52. Аналіз юридичного складу кримінального правопорушення (дезертирство). Відмежування цього кримінального правопорушення від самовільного залишення військової частини або місця служби.

53. Аналіз юридичного складу кримінального правопорушення (наси́льство над населенням у районі воєнних дій).

54. Кримінально-правова характеристика добровільної здачі в полон, відмінність цього кримінального правопорушення від державної зради.

55. Загальна характеристика і види кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.

56. Аналіз юридичних складів кримінальних правопорушень (екоцид та геноцид).

57. Кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушень проти осіб та установ, що мають міжнародний захист.

10. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО (ОСОБЛИВА ЧАСТИНА)

V семестр

Нормативно-правові акти

1. Конституція України. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. 141 с.

2. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р.
URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2341-14>.

3. Закон України про приєднання України до Другого Факультативного протоколу до Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, що стосуються скасування смертної кари : прийн. 16.03.2007 р. № 756-V. *Офіційний вісник України*. 2007. № 24. Ст. 974.

4. Закон України про ратифікацію протоколу № 13 до Конвенції про захист прав та основних свобод людини, який стосується скасування смертної кари за будь-яких обставин : прийн. 28.11.2002 р. *Офіційний вісник України*. 2002. № 51. Ст. 2227.

5. Практика судів України з кримінальних справ (2014–2015). Харків : Право, 2016. 800 с.

6. Практика застосування Верховним Судом України положень Особливої частини Кримінального кодексу України / за заг. ред. А. А. Музики ; уклад. О. П. Горох. Київ : «Центр учбової літератури», 2017. 915 с.

7. Правила судово-медичного визначення ступеня тяжкості тілесних ушкоджень. Затверджені наказом МОЗ від 17 січня 1995 р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0255-95>.

8. Правила проведення судово-медичних експертиз (обстежень) з приводу статевих станів у бюро судово-медичної експертизи. Затверджені наказом МОЗ від 11 січня 1995 року. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0252-95>.

Основна література

1. Сухонос В. В., Білоконь Р. М., Сухонос В. В. (мол.). Кримінальне право України. Особлива частина : підруч. / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. В. В. Сухоноса. Суми : ПФ «Видавництво «Університетська книга», 2020. 672 с.

2. Кримінальне право України. Особлива частина : підруч. / М. І. Бажанов та ін. Київ-Харків : Юрінком Інтер-Право, 2001. 440 с.

3. Кримінальне право України. Особлива частина : підруч. / М. І. Бажанов та ін. Київ : Право, 2002. 496 с.

4. Кузнецов В. О., Стрельбицький М. П., Гіжевський В. К. Кримінальне право України. Загальна та Особлива частини : навч. посіб. Київ : Істина, 2005. 380 с.

5. Правова доктрина України : у 5 томах. Кримінально-правові науки в Україні: стан, проблеми та шляхи розвитку / за заг. ред. В. Я. Тація, В. І. Борисова. Харків : Право, 2013. Т. 5. 1238 с.

6. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. 11-те вид., перероб. та доп. Київ : ВД «Дакор», 2019. 1384 с.

7. Актуальні проблеми кримінально-правової кваліфікації : навч. посіб. / за заг. ред. В. В. Топчія ; наук. ред. В. І. Антипова. Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017. 896 с.

8. Українське кримінальне право. Загальна частина : підруч. / П. С. Берзін та ін. ; за заг. ред. В. Навроцького. Київ : Юрінком Інтер, 2015. 711 с.

Додаткова література

1. Антипов В. І. Кваліфікація кримінальних правопорушень з подвійною (змішаною, складною) формою вини. *«Проблеми боротьби зі злочинністю в умовах трансформації сучасного суспільства* : зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф. Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2016. С.17–21.

2. Антипов В. І. Кримінальний кодекс України та норми міжнародного права. *Кримінально-правове регулювання та забезпечення його ефективності* : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 18–19 жовтня 2018 року / редкол. : В. Я. Тацій (голов. ред.), В. І. Борисов (заст. голов. ред.) та ін. Харків : Право, 2018. С. 166–170.

3. Антипов В. І. Кримінально-правова кваліфікація : навч. посіб. Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017. 120 с.

4. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / Д. С. Азаров, В. К. Гришук, А. В. Савченко та ін. ; за заг. ред. О. М. Джужі, А. В. Савченка, В. В. Чернея. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ : Юрінком Інтер, 2018. 1104 с.

5. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/>.

6. Актуальні проблеми кримінально-правової кваліфікації : навч. посіб. / за заг. ред. В. В. Топчія ; наук. ред. В. І. Антипова. Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017. 896 с.

7. Рубашенко М. А. Кримінальна відповідальність за посягання на територіальну цілісність і недоторканність України : монографія. Харків : Право, 2016. 288 с.

8. Кримінальний процесуальний кодекс України від 16.08.2015 р., підстава 613-19 (із змінами, внесеними

згідно із Законом № 629-VIII від 16.07.2015 р.). URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.

9. Постанови Пленуму Верховного Суду України у кримінальних справах (2002–2020). URL: <http://www.scourt.gov.ua>.

10. Вереша Р. В. Сильне душевне хвилювання: поняття та кримінально-правове значення. *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ*. 2017. № 1. С. 182–193.

11. Гринчак С. В. Кримінально-правова охорона життя та здоров'я особи в сфері медичної діяльності. *Форум права: електрон. наук. фахове вид.* 2019. № 57 (4). С. 15–25.

12. Олійник О. Об'єктивні та суб'єктивні ознаки умисного вбивства матір'ю своєї новонародженої дитини (ст. 117 КК України). *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 3. С. 236–239.

13. Таволжанська Ю. С. Мета катування у світлі практики ЄСПЛ: зміст та значення. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2019. № 6.

14. Козак В. А. Нова редакція кримінального закону, що передбачає відповідальність за торгівлю людьми: проблеми тлумачення та застосування. *Ефективність кримінального законодавства: доктринальні, законотворчі та правозастосовні проблеми її забезпечення* : матер. міжнар. наук.-практ. кругл. столу (м. Харків, 17 травня 2019 року) / уклад.: Л. М. Демидова, К. А. Новікова, Н. В. Шульженко. Харків : Константа, 2019. С. 142–145.

15. Дорохіна Ю. А. Злочини проти власності. Теоретико-правове дослідження : монографія. Київ : Київ. нац. торг. екон. ун-т, 2016. 744 с.

16. Гродецький Ю. В. Проблеми тлумачення істотної шкоди як ознаки злочинів у сфері службової діяльності. *Вісник Асоціації кримінального права України* : електрон. наук. вид. Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, Всеукр.

громад. орг. «Асоц. кримін. права». Харків, 2016. Вип. 2 (7). С. 221–237.

17. Лисий О. В. Кримінально-правова класифікація незаконного заволодіння транспортними засобами. *Криміналістичний вісник*. 2016. № 1. С. 149–153.

18. Борисов В. І. Лекція за темою: «Кримінальна відповідальність за хуліганство (стаття 296 КК України)». *Вісник Асоціації кримінального права України*. 2020. Том 1. № 13.

19. Харь І. О. Суб'єкт злочинів проти безпеки руху та експлуатації транспорту. *Юридична наука*. 2017. № 2. С. 99–124.

20. Шепітько М. В. Теоретико-методологічні засади формування системи протидії злочинам у сфері правосуддя : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.08. Харків, 2018. 583 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua/>.

2. Офіційний сайт Верховного Суду України. URL: <http://www.scourt.gov.ua/>.

3. Офіційний сайт Офісу генерального Прокурора України. URL: <https://www.gp.gov.ua>.

4. Офіційний сайт Судової влади України. URL: <http://www.court.gov.ua/>.

5. Офіційний сайт Мін'юсту України. URL: <http://www.minjust.gov.ua/>.

6. Офіційний сайт Державної виконавчої служби України. URL: <http://dvs.gov.ua/>.

7. Офіційний сайт Конституційного суду України. URL: <http://www.ccu.gov.ua/>.

8. Вищий спеціалізований суд з розгляду цивільних та кримінальних справ. URL: <http://scourt.gov.ua>.

9. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua>.

10. Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.

11. Міністерство внутрішніх справ України. URL: <http://www.mvs.gov.ua>.

12. Правові позиції Верховного суду. *База правових позицій Верховного суду*. URL: <https://lpd.court.gov.ua/login>.

[illegible]

[illegible]

Навчальне видання

БАРАНЕНКО Дмитро Володимирович

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

Методичні вказівки
до написання та оформлення
контрольних робіт і рефератів

Комп'ютерна правка й коректура *О. Г. Костенко*
Комп'ютерне верстання *Ю. С. Семенченко*

Формат 60×84/16. Ум. друк. арк. 3,26. Тираж 100 прим. Вид. № 31. Зам. № 0302-08.

Видавець і виготівник Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова

просп. Героїв України, 9, м. Миколаїв, 54007

E-mail : publishing@nuos.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 6402 від 19.09.2018 р.